

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА З МОЛОДДЮ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма	«Соціальна та молодіжна робота»
Тривалість викладання	6 й семестри (11 – 12 чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	Весняний семестр
лекції:	2 години на тиждень 11 – 12 чверть
практичні:	2 години на тиждень 11 – 12 чверть
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6841>

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Tarasenko.T@nmu.one

Викладачі:

Тарасенко Тетяна Миколаївна

д. держ. упр., професор, професор кафедри ДУМС

Персональна сторінка:

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Tarasenko/Tarasenko.php>

E-mail: Tarasenko.T@nmu.one

1. Анотація до курсу

Професійна діяльність, спрямована на запобігання, мінімізацію негативних наслідків та подолання складних життєвих обставин молоді, посилення їхньої здатності до реалізації власного життєвого потенціалу становить вагомую частину соціальної роботи. Зростаюча кількість викликів і потреб сучасної молоді щодо створення належних умов для соціального розвитку та інтеграції молоді в суспільне життя вимагають постійного удосконалення практичної діяльності у цій сфері на основі сучасних здобутків теорії та практики соціальної роботи.

Під час вивчення дисципліни «Соціальна робота з молоддю» Ви поглибити знання щодо особливостей молоді як соціально-демографічної групи, ознайомитесь з підходами до моніторингу та оцінювання соціальних потреб і проблем молоді, основами державної політики у сфері соціальної роботи з молоддю, формами та методами

підтримки вразливих категорій молоді, організацією соціальної роботи з молоддю в громаді, особливостями мобільної роботи з молоддю та тенденціями розвитку соціальної роботи з молоддю в умовах цифрового суспільства.

Змістовне наповнення курсу націлене на підготовку фахівців соціальної роботи, здатних вчасно реагувати на сучасні зміни умов соціального становлення та розвитку молоді, визначати її потреби в соціальних послугах, професійно виконувати завдання соціальної роботи з молоддю на основі врахування вітчизняних та міжнародних здобутків теорії та практики соціальної роботи.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти цілісного бачення соціальної роботи з молоддю та комплексу компетентностей, необхідних для здійснення професійної соціальної роботи з молоддю.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з ключовими категоріями у галузі соціальної роботи з молоддю, підходами до моніторингу й оцінювання особливостей, проблем і потреб молоді як основи для визначення необхідних видів соціальних послуг, соціальної підтримки молоді, яка перебуває в складних життєвих обставинах;
- розглянути основи державної політики у сфері соціальної роботи з молоддю, зокрема її сутність, суб'єкти формування та реалізації, розвиток нормативно-правового забезпечення та інфраструктури соціальної роботи з молоддю в Україні;
- засвоїти підходи, форми і методи соціальної роботи з вразливими категоріями молоді та сформувані позитивне ставлення до принципів надання соціальних послуг як необхідної умови професійної діяльності у цій сфері;
- засвоїти підходи до виявлення сильних сторін та залучення ресурсів молоді для розв'язання її проблем, зокрема на основі підтримки економічної активності молоді, молодіжного соціального підприємництва;
- навчити застосовувати теоретичні знання мобільної роботи з молоддю, зокрема, що стосується профілактики потрапляння молодих осіб в складні життєві обставини;
- засвоїти особливості організації соціальної роботи з молоддю в громаді, зокрема основні моделі соціальної роботи в громаді та їх можливості для забезпечення соціального розвитку та інтеграції молоді в життя громади;
- ознайомити з тенденціями розвитку соціальної роботи з молоддю в умовах цифрового суспільства, здобутками цифровізації соціальних послуг в Україні та сформувані розуміння можливостей цифрових технологій для подальшого розвитку практики у цій сфері й відповідальне ставлення до їх застосування;

3. Результати навчання:

Дисциплінарні результати навчання:

- продемонструвати *здатність застосовувати* методи профілактики для попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин в процесі соціального становлення та розвитку молоді;

- продемонструвати *здатність застосовувати* методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб та ресурсів молоді з урахуванням специфічних особливостей молоді як соціально-демографічної групи;
- продемонструвати *знання* молоді як соціально-демографічної групи, зокрема ризики, що зумовлюють складні життєві обставини для різних груп молоді, особливостей соціального становлення та розвитку молоді в сучасному суспільстві;
- продемонструвати *вміння застосувати* знання молоді як соціально-демографічної групи для визначення ризиків, що зумовлюють потреби молоді в соціальній допомозі;
- продемонструвати *здатність застосовувати* підходи активізації сильних сторін молоді, етичні принципи і стандарти соціальної роботи в процесі здійснення професійної діяльності з надання соціальних послуг молоді як основа для побудови взаємовідносин з молоддю на підґрунті довіри та спільної відповідальності;
- продемонструвати вміння виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси молоді та громади для задоволення потреб та вирішення соціальних проблем молоді на основі знань принципів соціальної роботи та моделей соціальної роботи в громаді.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Соціальні потреби та проблеми молоді у вимірі сучасної соціальної роботи з молоддю

- 1.1. Вступ до курсу
- 1.2. Молодь як соціально-демографічна група
- 1.3. Особливості соціального становлення та розвитку молоді в сучасному суспільстві
- 1.4. Вплив війни на становище молоді
- 1.5. Підходи до оцінювання проблем та потреб молоді

2. Державна політика у сфері соціальної роботи з молоддю

- 2.1. Сутність, завдання, пріоритети сучасної молодіжної політики: актуалізація соціального аспекту
- 2.2. Основні суб'єкти формування та реалізації молодіжної політики в Україні
- 2.3. Розвиток нормативно-правового забезпечення соціальної роботи з молоддю в Україні
- 2.4. Специфіка соціальної роботи з молоддю та розвиток системи соціальних послуг

3. Інфраструктура соціальної роботи з молоддю

- 3.1. Формування та розвиток мережі закладів, установ соціальної роботи з молоддю в Україні
- 3.2. Рівні соціальної роботи з молоддю
- 3.3. Становлення молодіжної роботи та розвиток молодіжної інфраструктури в Україні як напрям підсилення ресурсів молоді в процесах соціального розвитку та інтеграції в суспільне життя

4. Вразливі категорії молоді як об'єкт соціальної роботи

- 4.1. Основні підходи до соціальної роботи з молоддю вразливих категорій
- 4.2. Принципи надання соціальних послуг

4.3. Особливості соціальної роботи з різними вразливими категоріями молоді (молоді ветерани війни; молоді люди із числа вимушено переміщених осіб; молоді люди із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; молоді особи з інвалідністю; молодь, яка живе з ВІЛ; молодь, яка перебуває у конфлікті з законом)

Контрольна робота 1. Підведення підсумків вивчення лекційного матеріалу.

5. Підтримка економічної активності молоді

5.1. Державна політика щодо сприяння зайнятості молоді в Україні

5.2. Європейський освітній простір та формування ключових компетентностей для навчання впродовж життя

5.3. Молодіжне соціальне підприємництво у контексті соціального розвитку та реалізації потенціалу молоді

6. Мобільна робота з молоддю

6.1. Концепція мобільної роботи з молоддю

6.2. Принципи мобільної роботи з молоддю

6.3. Зарубіжний досвід мобільної роботи з молоддю

6.4. Соціально-педагогічний характер мобільної роботи з молоддю у вимірі профілактики потрапляння молодих осіб в складні життєві обставини

6.5. Неурядові організації як суб'єкти мобільної роботи з молоддю

7. Соціальна робота з молоддю в громаді

7.1. Вплив децентралізації та трансформацію соціальної роботи в Україні на рівні територіальної громади

7.2. Основні моделі соціальної роботи в громаді та їх особливості щодо забезпечення соціального розвитку та інтеграції молоді в життя громади

7.3. Етичні принципи соціальної роботи у вимірі глокалізації

7.4. Європейська хартія про участь молоді в місцевому та регіональному житті як напрям допомоги соціальній інтеграції та підсилення спроможності молоді до вирішення проблем

8. Соціальна робота з молоддю в умовах цифрового суспільства

8.1. Цифрова трансформація соціальної сфери та зміни умов соціалізації молоді

8.2. Цифровізація соціальних послуг в Україні

8.3. Використання технологій цифрової ери для розширення прав і можливостей молоді. Розумна молодіжна робота (smart youth work)

Контрольна робота 2. Підведення підсумків вивчення лекційного матеріалу.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Соціальні потреби та проблеми молоді у вимірі сучасної соціальної роботи з молоддю (6 год.)

1.1. Характеристика молоді як соціально-демографічної групи

1.2. Основні соціальні інститути соціалізації молоді в сучасному суспільстві

1.3. Вплив війни на становище молоді

1.4. Сучасна практика оцінювання проблем та потреб молоді

2. Державна політика у сфері соціальної роботи з молоддю (2 год.)

2.1. Соціальний вимір сучасної молодіжної політики

2.2. Основні суб'єкти формування та реалізації молодіжної політики в Україні

2.3. Розвиток нормативно-правового забезпечення соціальної роботи з молоддю в Україні

2.4. Специфіка соціальної роботи з молоддю та розвиток системи соціальних послуг

3. Інфраструктура соціальної роботи з молоддю (2 год.)

3.1. Діяльність центрів соціальних служб в Україні

3.2. Молодіжна робота та розвиток молодіжної інфраструктури в Україні як напрям підсилення ресурсів молоді в процесах соціального розвитку та інтеграції в суспільне життя

4. Вразливі категорії молоді як об'єкт соціальної роботи (6 год.)

4.1. Основні підходи до соціальної роботи з молоддю вразливих категорій

4.2. Принципи надання соціальних послуг

4.3. Особливості соціальної роботи з різними вразливими категоріями молоді (молоді ветерани війни; молоді люди із числа вимушено переміщених осіб; молоді люди із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; молоді особи з інвалідністю; молодь, яка живе з ВІЛ; молодь, яка перебуває у конфлікті з законом)

5. Підтримка економічної активності молоді (2 год.)

5.1. Державна політика щодо сприяння зайнятості молоді в Україні

5.2. Досвід молодіжного підприємництва в Україні та ЄС

5.3. Роль молодіжного соціального підприємництва у соціальному розвитку та реалізації потенціалу молоді

6. Мобільна робота з молоддю (4 год.)

6.1. Принципи мобільної роботи з молоддю

6.2. Досвід зарубіжних країн у сфері мобільної роботи з молоддю

6.3. Мобільна робота з молоддю в Україні

6.4. Роль неурядових організацій у здійсненні мобільної роботи з молоддю

7. Соціальна робота з молоддю в громаді (4 год.)

6.1. Територіальна громада як суб'єкт соціальної роботи

6.2. Основні моделі соціальної роботи в громаді та їх особливості щодо забезпечення соціального розвитку та інтеграції молоді в життя громади

6.3. Адаптація глобальних етичних принципів соціальної роботи на місцевому рівні

6.4. Імплементация Європейської хартії про участь молоді в місцевому та регіональному житті в Україні

8. Соціальна робота з молоддю в умовах цифрового суспільства (4 год.)

8.1. Соціальні мережі та цифрові медіа як середовище соціалізації молоді

8.2. Здобутки та проблеми цифровізації соціальних послуг в Україні

8.3. Роль технологій цифрової ери у розширенні прав і можливостей молоді

8.4. Розумна молодіжна робота (smart youth work)

Публічна презентація результатів виконання індивідуального / командного завдання. Підведення підсумків вивчення дисципліни.

Індивідуальне / командне завдання полягає в розробці профілактичної програми (комплекс профілактичних заходів), спрямованих на системне здійснення надання соціальної послуги профілактики на рівні різних категорій молоді в громаді, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Форма проведення: розроблення, презентація та публічних захист (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального / командного завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст індивідуального / командного завдання:

1. Проаналізувати та засвоїти основні вимоги щодо надання соціальної послуги профілактики, визначені в державному стандарті соціальної послуги профілактики, затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 № 912;

2. Узагальнити основні характеристики моделі соціальної роботи на рівні громади (місцевий розвиток або розвиток територіальної громади; соціальне планування; соціальна дія) та обрати одну з цих моделей як основу для виконання завдання;

3. Обрати територіальну громаду та розробити профілактичну програму (комплекс профілактичних заходів), спрямованих на попередження конкретної соціальної проблеми (або декількох пов'язаних між собою проблем), негативного явища, складних життєвих обставин для різних категорій молоді на рівні громади. Профілактична програма має враховувати:

- найбільш гострі проблеми, негативні явища, ризики потрапляння молоді в складні життєві обставини як підґрунтя для визначення потреб громади в соціальній послугі профілактики;

- визначення переліку профілактичних заходів, враховуючи заходи первинної, вторинної, третинної соціальної профілактики;

- врахувати підходи щодо організації та надання соціальної послуги профілактики, строків, принципів її надання, підходи щодо використання ресурсів громади та оцінки ефективності її надання, що визначені в стандарті соціальної послуги профілактики;

4. Презентувати результати виконання індивідуального / командного завдання.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання** знань за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 15 практичних занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 3 бали, успішності за 2 контрольні роботи (кожна максимально оцінюється у 15 балів) та результатів виконання індивідуального завдання (максимальна оцінка становить 25 балів). Отримані бали за практичні заняття, контрольні роботи та індивідуальне/командне завдання додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Екзамен відбувається у письмовій формі, екзаменаційні білети складаються з 40 тестових завдань, з чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (разом 40 балів) та 12 тестових завдань з практичної частини, кожне з запитань оцінюється максимум у 5 балів (разом 60 балів)
Практичні заняття	Практичні завдання, під час яких відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи, формуються необхідні компетентності для здійснення соціальної роботи з молоддю. Практичні завдання максимально оцінюються у 45 балів (15 занять×3 балів / заняття), індивідуальне/командне завдання оцінюється максимально в 25 балів.
Контрольні роботи	Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять відкриті запитання. Максимально оцінюються у 15 балів (2 контрольні роботи×15 балів /разом 30 балів).

6.3. Критерії підсумкового оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку):

У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (екзамен)** під час сесії. Підсумкове оцінювання проводиться у вигляді екзамену, який включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **40 тестових завдань з теоретичної частини** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**разом 40 балів**) та **12 тестових завдань з практичної частини**, кожне з завдань оцінюється максимум у 5 балів (**разом 60 балів**), причому:

- 5 балів – відповідність еталону;
- 4 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 3 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкрито;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання не розкрито;
- 1 бал – невідповідність еталону, однак відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за тестові завдання додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Критерії оцінювання практичних занять (практичні завдання, розгляд ситуацій): **3 бали:** отримано правильну відповідь, яка характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності; **2 бали:** отримано відповідь, яка характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з незначними неточностями; **1 бал:** отримано відповідь, яка характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності із значними неточностями; **0 балів:** наведено відповідь, яка демонструє незадовільний рівень знань /навичок застосовувати знання в практичній діяльності.

Критерії оцінювання індивідуального/командного завдання, яке полягає в розробці профілактичної програми (комплексу профілактичних заходів), спрямованих на комплексне здійснення надання соціальної послуги профілактики на рівні різних груп молоді в громаді, які опинилися у складних життєвих обставинах. Оцінювання здійснюється на основі повноти змісту профілактичної програми відповідно до вимог завдання та повноти відповідей на питання під час захисту результатів виконання індивідуального/командного завдання, причому:

- 25 – 20 балів – повне відображення основних елементів структури профілактичної програми та повнота відповідей на питання під час обговорення результатів роботи;
- 19 – 14 балів – відображення основних елементів структури профілактичної програми, однак з неповним обґрунтуванням та неповнота відповідей на питання під час обговорення результатів роботи;
- 13 – 8 балів – часткове відображення основних елементів структури профілактичної програми, однак з неповним обґрунтуванням та складності з наданням відповідей на питання під час обговорення результатів роботи;
- 7 – 1 бали – відсутність відображення основних елементів структури профілактичної програми та відсутність адекватних відповідей на питання під час обговорення результатів роботи;
- 0 балів – відповідь не наведена або не належить до предмету профілактичної програми.

Під час презентації і захисту результатів виконання індивідуальних завдань у межах практичних занять передбачено процедуру peer-assessment (оцінювання з боку інших здобувачів освіти). Максимально за командне /індивідуальне завдання можна отримати **25 балів**.

Критерії оцінювання контрольної роботи: Відкрите запитання – оцінюється в 15 балів, причому: **15 балів** – відповідність всім теоретичним вимогам, які висуваються до завдання та вимогам до оформлення, наведення прикладів з додаткової літератури; **10 балів** – відповідність всім теоретичним вимогам, які висуваються до завдання, наявність окремих недоліків щодо оформлення; **5 балів** – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає вимогам; **0-1 бал** – наявність текстової відповіді, яка не відповідає вимогам та не розкриває сутність предмета запитання.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:
http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Протягом часу самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2024-2025 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має

повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті.

Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8 Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компрінт, 2023. 449 с. URL: <https://inmol.org/navchalnyj-posibnyk-sotsialna-robota-z-sim-iamy-ditmy-ta-moloddu/>
2. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: <https://cutt.ly/VCRZyTh>
3. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
4. Навчально-методичне забезпечення організації соціальної роботи та надання соціальних послуг у територіальних громадах. Навчальний посібник. Київ, 2025. 316 с. URL: <https://inmol.org/navchalno-metodychne-zabezpechennia-orhanizatsii-sotsialnoi-roboty/>
5. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навч. посіб. / О. В. Купенко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с. URL: <https://cutt.ly/tCRZfzO>
6. Шинкарук В.Д., Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Моніторинг і оцінка у соціальній роботі: навчальний посібник. Київ: «Компрінт», 2022. 360 с. URL: <https://inmol.org/navchalnyj-posibnyk-monitorynh-i-otsinka-u-sotsialnij-roboti/>
7. Безсмертна В., Кіндрат Л., Черних О. Дослідження потреб молодих людей: крок за кроком. Практичний посібник. Рада Європи, грудень 2021. URL: <https://inmol.org/doslidzhennia-potreb-molodykh-liudej-krok-za-krokom/>
8. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів / Мітіна С. В., Белавін С. П., Орловська О. А., Журавель О. П., Стеблянка О. Г. та ін. Київ: Галактика, 2021. 436 с.
9. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. / Л. А. Колбіна. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/636/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B0%20%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D1%81%D0%BE%D1%86.%D1%80%D0%BE%D0%B1.pdf>
10. Покуліта І. К., Медіапрактики у соціальній роботі: підручник / І. К. Покуліта, М. О. Колотило. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. 192 с. Бібліогр.: с. 184-191. URL: <https://ela.kpi.ua/items/5b0b9fcd-2bcf-4795-8806-3f2dc623fda9>
11. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с. URL:

<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34954/Sotsialna%20Robota%20Realii%20Ta%20Vyklyky%20Chasu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

12. Цифрова молодіжна робота. Навчально-методичний посібник / О. Р. Артюх, Т. В. Андріученко, О. О. Ганенко, Н. В. Дзюба, Л. П. Мукосєєва, І. В. Пєша, Н. В. Тілікіна. Київ: Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, 2021. 84 с. (Серія «Бібліотека молодіжного працівника».

Книга

9).

URL:

https://www.researchgate.net/publication/383463177_CIFROVA_MOLODIZNA_ROBOTA

Додаткові

1. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bbcd1b45-6839-4f5c-8e15-285c7fb88914/content>

2. Тілікіна Н.В. Управління соціальними проєктами. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна робота». Київ: ФОП Мороз А.Т., 2024. 352 с. URL: <https://inmol.org/navchalnyj-posibnyk-upravlinnia-sotsialnymy-proiektamy/>

3. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія [упор. Т. Семігіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с. URL: <https://www.academia.edu/45805463/%D0%A1%D0%A3%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%9D%D0%86%D0%A2%D0%95%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%87%D0%A1%D0%9E%D0%A6%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%87%D0%A0%D0%9E%D0%91%D0%9E%D0%A2%D0%98>

4. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с/ URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47338/1/O %20Epel T Liakh I Silantieva APSR FPSRSO KSPS R.pdf.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47338/1/O%20Epel%20T%20Liakh%20I%20Silantieva%20APSR%20FPSRSO%20KSPSR.pdf.pdf)

5. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>; <https://ehsupir.uhsp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/382b94e4-4f3c-4135-ac67-2e7e2d9f0c6a/content>

6. Дослідження потреб молодих людей: крок за кроком. Практичний посібник / В. Безсмертна Л. Кіндрат, О. Черних. Проєкт (2021). Рада Європи, грудень 2021. 52 с. URL: <https://inmol.org/doslidzhennia-potreb-molodykh-liudej-krok-za-krokom/>

7. Череповська Н. І. Патріотизм молоді інформаційної доби: інноваційні засоби розвитку : навчально-методичний посібник; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 154 с. URL: <https://ispp.org.ua/2023/09/28/navchalno-metodichnij-posibnik-patriotizm-molodi-informatsiynoi-dobi-innovacijni-zasobi-rozvitku-cherepovska-n-i/>

8. Групові ресурси подолання наслідків негативних соціальних явищ : практичний посібник / [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка] ; за наук. ред. Л. Г. Чорної ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 98 с. URL: <https://ispp.org.ua/2021/12/31/praktichnij-posibnik-grupovi-resursi-podolannya-naslidkiv-negativnix-socialnix-yavishh/>

9. Жадан І. В. Громадянська компетентність: соціальні очікування і реалії : монографія / І. В. Жадан; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної соціальної та політичної психології. Кропивницький, 2022. 110 с. URL: <https://ispp.org.ua/2022/11/03/monografiya-gromadyanska-kompetentnist-socialni-ochikuvannya-i-realii-zhadan-i-v/>

10. Розвиток перцептивної гендерно-рольової компетентності у молоді : методичний посібник [електронне видання] / О. Т. Плетка. Київ : Талком, 2023. 74 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/pletka-pos-gend-23.pdf.old2>

11. Психологія міжгрупової взаємодії: історичний і територіальний виміри: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. М. Поліщук, В. І. Вус, Н. В. Дишлова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, А. А. Мельниченко] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних

наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Кропивницький : ІМЕКС-ЛТД, 2024. 194 с. URL: <https://ispp.org.ua/2024/02/29/monografiya-psixologiya-mizhgrupovoi-vzayemodiii-istorichnij-i-teritorialnij-vimiri/>

12. Соціальна робота в зарубіжних країнах : [навчальний посібник]. – [Видання друге, доповнене та перероблене]. Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2016. 169 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/6786/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%B7%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%B1%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0%D1%85%20%282016%29.pdf>

13. Молодіжний сегмент ринку праці України в період повномасштабної війни. Національний інститут стратегічних досліджень. 2023. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/molodizhnyy-sehment-rynku-pratsi-ukrayiny-v-period-povnomasshtabnoyi-viyny>

14. Молодь на ринку праці: навички XXI століття та побудова кар'єри. Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні / Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики. – Київ, 2019. – 107 с. https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Mizhnarodna_dijalnist/shorichni_dopovidi/shorichna-dopovid-pro-stanovishe-molodi.pdf

15. Право соціального забезпечення : навч. посіб. [для здобувачів вищої освіти] / Золотухіна Л. О., Бондар О. С., Калініченко З. Д. та ін.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. Л. О. Золотухіна]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 230 с.

16. Молодіжна політика, заснована на підходах участі. Навчальний посібник для проведення навчання за Типовою загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації для державних службовців та службовиць і посадових осіб місцевого самоврядування «Молодіжна політика, заснована на підходах участі», проєкт (2023). URL: <https://rm.coe.int/-/1680ae0ef2>

17. Молодіжна робота: запитання та відповіді. Навчально-методичний посібник для фахівців, які працюють з молоддю. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2020. 84 с. URL: <https://inmol.org/molodizhna-robota-zapytannia-ta-vidpovidi/>

18. Моніторинг і оцінка результативності та ефективності політики у молодіжній сфері: Кол. монографія / І.В. Пеша, В.С. Коляда, Н.В. Тілікіна, О.О. Ярошенко. – Київ: ГО «Інститут молоді», 2023. – 308 с. <https://inmol.org/monitorynh-i-otsinka-rezultatyvnosti-ta-efektyvnosti-polityky-u-molodizhnij-sferi-kolektyvna-monohrafiia/>

19. Дослідження «Вплив війни на молодь в Україні». ГО Інститут молоді. URL: <https://inmol.org/doslidzhennia-vplyv-vijny-na-molod-v-ukraini/>

20. «Вплив війни на молодь в Україні. ГО Інститут молоді. URL: Інфографіка <https://inmol.org/doslidzhennia-vplyv-vijny-na-molod-v-ukraini/>

21. Звіт за результатами дослідження «Молоді українці в Португалії» з метою визначення потреб та запитів молоді, яка проживає на момент опитування в Португалії (зокрема, в Лісабоні та найближчих містах та містечках), для планування та організації молодіжної роботи / Н. Дзюба, Ж. Харківська. Молодіжний працівник. 2022. URL: <https://dismp.gov.ua/zvit-za-rezultatami-doslidzhennya-molodi-ukrainci-v-portugalii/>

22. Соціальна робота і соціальна освіта в умовах сьогодення: проблеми та перспективи розвитку: колективна монографія / С. Калаур, Н. Олексюк, Г. Олійник, Л. Петришин та ін.; за ред. О. Сороки, Г. Лещук. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2023. 288 с. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/30895/3/Monogr_Tut_avtoru.pdf

23. Енрікес А. (Andreia Henriques), Байя Н. (Nadine Lyamouri-Bajja) Крок за кроком разом. Підтримка, поради, приклади та можливості для молодіжної роботи з молодими біженцями та біженками. Рада Європи та Європейська комісія. 2022. URL: https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/Step+by+step+together_UKR.pdf/265ed0c8-e5f7-fd3d-671a-19dedda8792c?t=1671199919189

24. Професійні стандарти 2018. Соціальна робота на вулиці та мобільна робота з молоддю. Рада Європи, грудень 2022. URL: <https://rm.coe.int/street-youth-work-germany-ukr/1680a9d97b>
25. Практикум з соціальної роботи. Част. I : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. Є. Єршоміна; за заг.ред. О. В. Федорової. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2017. 140 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/9153/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
26. Посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. Страсбург Видавництво Ради Європи. Біла Церква. Рада Європи, 2015. URL: <https://rm.coe.int/have-your-say-manual-ukr/1680789a84>
27. Посібник з навчального курсу з молодіжної роботи інформованої про травму, проєкт (2022). Рада Європи. <https://rm.coe.int/posybnik-trauma-informed-youth-works-ukr-digital-yfduii/1680a8ec2f>
28. Посібник для навчання з питань соціальної згуртованості й безбар'єрного середовища в молодіжному секторі. Міністерство молоді і спорту України. Рада Європи. 2023. URL: <https://rm.coe.int/training-manual-on-social-cohesion-and-barrier-free-environment-in-the/1680ab260e>
29. Слозанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія / за наук.ред.д-ра пед. наук, проф. В. А. Поліщук. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. 382 с. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13712/1/8slozanska_monogr.pdf
30. Михайлишин Г., Довга М. Соціальний супровід сімей з дітьми, які постраждали в період воєнного стану на території України. *Viae Educationis: Studies of Education and Didactics*. 2022. Vol. 1. No. 2. 85–94. DOI: <https://doi.org/10.15804/ve.2022.02.10>
31. Пеша І., Андріученко Т. Збереження психічного здоров'я молоді в умовах повномасштабної війни. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2023. Вип. 2 (11). С. 106–113. URL: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(11\).2023.291876](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(11).2023.291876)
32. Садрицька С. Професійні компетентності соціальних працівників: зміна пріоритетів в умовах війни. *SOCIO PROSTIR: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. 2022, № 12. С. 14–23. <https://doi.org/10.26565/2218-2470-2022-12-02>
33. Енциклопедія соціогуманітарної інформології / коорд. проєкту та заг. ред. проф. К. І. Беляков. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. 436 с. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/enciklopediya_tom_2.pdf
34. Інформаційне та соціально-правове моделювання : посібник / Д. В. Ланде, В. М. Фурашев; за заг. ред. Д. В. Ланде. Київ-Одеса: Фенікс, 2021. 276 с. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/posibnik.pdf>
35. Стельмах С. Профілактика складних життєвих обставин: концептуалізація поняття. *Social Work and Education*. 2022. Vol. 9, No. 1. pp. 134-146. DOI: 10.25128/2520-6230.22.4.11.
36. Anaut S., Raya E. The social reality of youth and social work: between visibility and invisibility. *Social Work Education*. 2019. Vol. 10/24. DOI: 10.1080/02615479.2019.1682541. URL: https://www.researchgate.net/publication/336790240_The_social_reality_of_youth_and_social_work_between_visibility_and_invisibility
37. Тарасенко Т., Бородин Є. Соціальне підприємництво як фактор розвитку соціальної роботи: міждисциплінарний та міжпрофесійний погляд. *Аспекти публічного управління*. 2022. Том 10. №5. С. 5–15. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/957/932>
38. Тарасенко Т. М., Сорокіна Н. Г. Перегляд етичних принципів соціальної роботи в Україні: науковий, освітній та професійний аспекти. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2024. № 1(12). С. 55 – 65. DOI 10.31499/2618-0715.1(12).2024.305110; URL: <http://srso.udpu.edu.ua/issue/view/18049>
39. Yevgeniy Borodin, Nataliia Sorokina, Tetiana Tarasenko, Nataliia Volkova, Liudmyla Akimova, Oleksandr Akimov Social policy development in the conditions of digital transformation of society. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Special Issue. 2023. 13/01-XXXIV. P. 40 – 46. URL: <http://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxiv>
40. Sukhova K., Borodin Y., Tarasenko T., Komarova K., Akimova L. & Akimov O. Organizational mechanism of state management of social services in territorial communities. *Ad Alta:*

Journal of interdisciplinary research. 2022. 12(1). XXVII. 188–192. URL: https://ep3.nuwm.edu.ua/23701/1/SUKHOV_1%20%281%29.pdf

41. Бородин Є. І., Хожило І. І., Тарасенко Т. М. Управління соціально-гуманітарною сферою в процесі добровільного об'єднання територіальних громад: теоретичний та практичний аспекти. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 5 – 6(19–20). С. 65–75.

42. Тарасенко Т. М., Пугач А. М. Соціальний розвиток молоді у сфері вищої освіти: державно-управлінський аспект: *монографія*, Дніпро : Пороги, 2017. 244 с.

43. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю. М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90–94.

44. Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovacijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf

45. Семигіна Т. В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 4. С. 65–75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf.

46. Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота: чи виправдане стирання меж? *Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні*: Матеріали круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 84–89. URL: https://www.researchgate.net/publication/327163566_Sucasna_socialna_robota_ci_vipravdane_stiranna_mez

47. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 70–85. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Semigina_5032019.pdf

48. Семигіна Т. Психосоціальна реабілітація комбатантів: міжнародна та вітчизняна практика. *Актуальні проблеми соціально-правового статусу осіб, постраждалих під час проведення АТО*: Зб. матеріалів всеукр.наук.-практ. конф. (19 квітня 2017 р.) [упор. Журавель Я. В., Хопун О. С.; заг.ред. Семигіної Т. В.]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2017. С. 78–81.

49. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку. *Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри*. М-ли міжнар.наук.-практ. конф (5-6 квітня 2017 р.) [За заг. ред. Семигіної Т.В.]. Київ: АПСВТ, 2017. С. 138–141. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Tezy_conf_04_17.pdf

50. Івженко І. Б. Практичний аспект формування взаємодії системи органів місцевого самоврядування з волонтерськими рухами в процесі реалізації соціальної роботи. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління*. 2018. Т. 29(68). № 1. С. 188–194. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sntvupa_2018_29_1_36.

51. Slavtcheva-Petkova, V. *Young People, Media and Politics in the Digital Age* (1st ed.). Routledge. 2023. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003201632>

52. Report LTA on Digital Youth Work National strategies for digital youth work Work Package. Juha Kiviniemi, Verke 23.1.2022. ERASMUS+. URL: <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Report%20LTA%20on%20Digital%20Youth%20Work%20National%20strategies%20for%20digital%20youth%20work%20package%201.pdf>

53. Unlocking the potential of youth-led social enterprises. OECD Global Action Promoting Social & Solidarity Economy Ecosystems. OECD 2022. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/d5bddad8-en.pdf?expires=1719436010&id=id&accname=guest&checksum=3E1B76500A769EE1243354E369F74FB7>

Нормативно-правові акти

1. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>

2. Про соціальні послуги: Закон України 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

3. Про державні соціальні стандарти та про державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
4. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
5. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-УІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
6. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1716-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
7. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
8. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 29. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
9. Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
10. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
11. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
12. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей»: Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text>
16. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
17. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. № 3739- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>
18. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 06.10.2005 р. 2961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
19. Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13.03.2012 р. № 4499-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4499-17#Text>
20. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
21. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#Text>
22. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
23. Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: наказ Міністерство України у справах молоді та спорту від 9 вересня 2005 р. № 1965. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05#Text>
24. Методичні рекомендації щодо впровадження інтегрованої системи соціального захисту: наказ Міністерства соціальної політики України від 25.02.2019 р. № 282. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20%D0%9C%D0%A1%D0%9F%20282.pdf>
25. Методичні рекомендації щодо виконання власних (самоврядних) повноважень об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення: наказ Міністерства

соціальної політики України від 19.01.2016 р. № 26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0026739-16#Text>

26. Деякі питання адміністрування надання місцевими державними адміністраціями і територіальними громадами соціальної підтримки у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей: наказ Міністерства соціальної політики України від 30.12.2020 р. № 868. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/5908.html>

27. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>

28. Про соціальну роботу: проект закону № 6415 від 10.12.2021 р. Офіційний вебпортал Верховної ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/38550>

29. Державний стандарт денного догляду (30.07.2013 № 452) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1363-13/print1389886681984196>

30. Державний стандарт догляду вдома (13.11.2013 № 760) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1990-13/print1382879643696867>

31. Державний стандарт консультування (02.07.2015 № 678) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15>

32. Державний стандарт надання притулку бездомним особам (13.08.2013 № 495) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1447-13/print1389886681984196>

33. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах (31.03.2016 № 318) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#n13>

34. Державний стандарт соціальної адаптації (18.05.2015 № 514) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15>

35. Державний стандарт соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (19.09.2013 № 596) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1671-13/print1389886681984196>

36. Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання (01.07.2016 № 716) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16>

37. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації) (17.08.2016 № 892) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>

38. Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів (30.12.2015 № 1261) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>

39. Деякі питання діяльності центрів соціальних служб: постанова Кабінету України від 01.06.2020 р. № 479. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text>

40. Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді. постанова Кабінету України від 04.10.2017 р. № 741. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741-2017-%D0%BF#Text>

41. Переглянута Європейська хартія про участь молоді в місцевому та регіональному житті. Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи. 2015. URL: <https://rm.coe.int/168071b58f>

42. Європейська соціальна хартія (переглянута). Страсбург 03.05.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text

43. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий) (ETS N 139). Рим, 6 листопада 1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_651#Text

44. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

45. Global social work statement of ethical principles. The International Association Of Schools Of Social Work. URL: <https://www.iassw-aiets.org/wp-content/downloads/global-social-work-statement-of-ethical-principles-2018/Global-Social-Work-Statement-of-Ethical-Principles-IASSW-27-April-2018-01-English.pdf>

46. Strengthening the global agenda 2020-2030 during the global pandemic crisis and beyond. The International Association Of Schools Of Social Work. URL: https://www.iassw-aiets.org/wp-content/uploads/2020/06/Global_Agenda_2020_Consult-1.pdf

47. The Updated Global Standards For Social Work Education And Training: The New Chapter In Social Work Profession. The International Association Of Schools Of Social Work. URL: <https://www.iassw-aiets.org/featured/5867-announcement-of-the-updated-global-standards-for-social-work-education-and-training-the-new-chapter-in-social-work-profession/>

48. Council conclusions on smart youth work (2017/C 418/02). NOTICES FROM EUROPEAN UNION INSTITUTIONS, BODIES, OFFICES AND AGENCIES COUNCIL. *Official Journal of the European Union* 7.12.2017. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01))

49. Digital Youth Work – Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council. *Council of the European Union*. Brussels, 27 November 2019 (OR. en) 13935/19. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad692045-1b46-11ea-8c1f-01aa75ed71a1>

Інформаційні ресурси

1. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
2. Міністерство молоді та спорту України. Офіційний сайт. URL: <https://mms.gov.ua/>
3. Модернізація системи соціальної підтримки населення України. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Proekt-Modernizaciya-sistemi-socialnoi-pidtrimki-naselennya-Ukraini-.html>
4. Навчальний портал територіальних громад. URL: <https://portal-gromady.msp.gov.ua/>
5. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/>
6. Реєстр надавачів соціальних послуг. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/reestr-nadavachiv-socialnih-poslug.html>
7. Дія-центри. URL: <https://center.diiia.gov.ua/about-cnsp>
8. НДЦ «Інститут сімейної та молодіжної політики імені Олександра Яременка». URL: <https://dismp.gov.ua/>
9. Громадська організація Інститут молоді. URL: <https://inmol.org/>
10. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
11. Живи вільно! Національний соціальний портал. Безбар'єрному простору в Україні – бути! URL: <https://vilno.org/>
12. Платформа соціальної освіти. Міністерство соціальної політики України. https://socialacademy.gov.ua/md/local/moco_my_learning/index.php?tab=Catalog&category=7
13. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. Наукове фахове видання. URL: <https://www.socosvita.kiev.ua/publishing/bulletin>
14. Соціальна робота та соціальна освіта. Наукове фахове видання. URL: <http://srso.udpu.edu.ua/>
15. The Digital Youth Work project improves and develops digital youth work across Europe. ERASMUS+. URL: <https://www.oph.fi/en/education-development-and-internationalisation/long-term-cooperation-projects/digital-youth-work>
16. European Committee of Social Rights. Council of Europe. URL: <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/european-committee-of-social-rights>
17. Global Social Service Workforce Alliance. URL: <https://www.socialserviceworkforce.org/resources/blog>
18. The International Association Of Schools Of Social Work (IASSW). URL: <https://www.iassw-aiets.org/>
19. European Association of Schools of Social Work (EASSW). URL: <https://www.eassw.org/>
20. Theories of Social Work. URL: <https://www.slideshare.net/srengasamy/theories-of-social-work>
21. Encyclopedia of Social Work. URL: <https://oxfordre.com/socialwork/page/Resources/resources>
22. Social Work Today. URL: <https://www.socialworktoday.com/>
23. The Journal of Social Work. URL: <https://journals.sagepub.com/home/jsw>
24. Journal of Social Intervention: Theory and Practice. URL: <https://www.journalsi.org/>
25. European Journal of Social Work. URL: <https://www.tandfonline.com/toc/cesw20/current>
26. The Network for Social Work Management. URL: <https://socialworkmanager.org/>